

ga tudi boji. Da, bojijo se nas in svoj strah bočejo zakriti s psovanjem in zasmehovanjem. Nasprotniki imenujejo vse naše kat. shode klerikalne orožne vaje in s tem psovanjem nas mislijo razkrinkati in obsoditi. Mi jim pa odgovarjamo: prilično dobro ste pogodili bistvo in namen našega shoda. Da, zbrali smo se na orožno vajo. Pregledali bomo orožje, ki ga imamo na razpolago. Urili se bomo v uporabi tega orožja, da smo sposobni za boj, ko pride čas. In za kateri boj gre? Za boj proti in za katoliško cerkev. Mi tega boja nismo hoteli, mi ga nismo izzvali. To so storili naši nasprotniki. To so tisti, ki so hoteli zaslužiti našo cerkev z zakonom o kancel-paragrafu, ki so ga sprejeli v centralistično ustavo. To so tisti, ki hočejo naši cerkvi vzeti vsa gmotna sredstva, potrebna za obstanek. To so tisti, ki hočejo kat. veri in njenim duhovnikom zabraniti vstop v šolo ter na vso moč delajo na to, da razkristijanijo mladeniško vzgojo. To so tisti, ki smatrajo predpisano udeležbo pri službi božji kot rešitev ustave in hočejo speljati našo mladino na pot verske smrti in nekrščanstva. Nasprotniki so nam vsilili boj, katerega mi sprejemamo in bomo stopili na bojišče kot branitelji naše sv. vere, cerkve in njenih pravic. Z uma svitlim mečem, z jekleno voljo, z dejanji bomo branili našo versko svetinje. Niti najmanj se ne plašimo, ako nas centralizatorji kot branitelje kat. misli psujejo za separatiste. To strašilo je, kakor vsako plašilo na sredi votlo, okoli ga pa nič ni. Avtonomisti smo, prepričani in dosledni. Fraza o centralizatorski jedinstvenosti nam ne imponira. Na damo se poedinstvenosti na škodo naše slovenske narodnosti in naše kat. vere.

Po navduševalnem govoru g. predsednika povzame besedo med živijo - klici, ploskanjem in navdušenimi pozdravi naš dr. Korošec.

Značilni stavki iz govora dr. Korošca.

Uvodoma omenja dr. Korošec nepovoljno kritiko shoda, češ, da je pozdravil Maribor tako množestvilne manifestante katoliške misli samo s par zastavami. Pa ta hladnost nas ne sme plašiti, ker mariborski prepričano navdušeni katoličani ne posedajo hiš in raz klubov si ne morejo razobesiti zastav.

Dr. Korošec je nato spomnil zborovalce na prvi čas našega ujedinjenja, ko smo morali konstatirati dejstvo, da smo v naši novi državi katoličani v manjšini in ta katoliška manjšina ne uživa niti zaščite vladarske hiše, niti vlade. Baš radi tega, ker ne uživamo jugoslovanski katoličani zaščite od zgoraj, smo bili takoj v začetku ujedinjenja navezani na svojo lastno moč in odpomoč napram nasprotnikom, ki bi nas bili radi položili žive v grob. A že od leta 1918 sem uvidevajo naši nasprotniki, da tako goreče živih katoličanov, kot so jugoslovanski, ni mogoče pokopati, ampak k trajnemu počitku lega danes liberalizem in na Mermoljevem posestvu rojeno in od Pucljevih volov pohojeno samostojno dete. Na lastno moč in odporno silo navezani katoličani v Jugoslaviji si bomo s svojim vstrajnim delom na gospodarskem, kulturnem ter socialnem polju priborili v naši državi tako mesto, da se nas bo moralo vpoštovati ter spoštovati. Hočemo si priboriti jugoslovanski katoličani spoštovanje in upoštevanje, potem moramo na plan, na delo k zgradbi države, ki bo res gospodarska, kulturna in socialno pravična. Sicer nas psujejo nasprotniki kot protidržavne, a mi vsi vemo, da so ravno oni sami ne državotvorci, ampak gnili «tvorci» države, katere treba izrezati, iztisniti in jih nadomestiti z zdravim mesem in krvjo. Da odstranimo ali vsaj potisnemo v ozadje te državne «tvore», moramo katoličani s svojim gospodarstvom, kulturnim in socialnim programom v prve bojne vrste.

Krmilarji čolna jugoslovanskega katolicizma so naši škofje. Dr. Korošec se dotakne nato krivic, s katerimi obkłada beograjska pravoslavna vlada katoličane. Pri nas je n. pr. sedem škofij brez vladik, ker vlada neče po trditih onih škofovskih kandidatov, katere jej je predložil Vatikan. Svoje zavlačevanje o potrditvi novih škofov opravičuje vlada z nerušeno trditvijo o «protidržavnosti.» Beograd zavlačuje sklep konkordata., potom kate-

rega bi se naj določilo med Rimom in Beogradom, katere pravice mora dati vlada katoličanom v naši državi. Radi zavlačevanja konkordata in imenovanja novih škofov moramo katoličani prositi sv. Očeta, da se potegne za pravice katoličanov preko vlade. Mi katoličani pa svarimo vlado ob pravem času, naj nas ne izziva in naj ne steza svojih rok po skali sv. Petra, ob kateri so se že opraskali pametnejši protikatoliški možje, kot so naši pravoslavni ministri.

Beograjska vlada pa ne krati nam katoličanom pravice samo z ozirom na škofe in konkordat, ampak nam hoče uničiti tudi duhovniški pomladek s tem, da le prav malenkostno podpira katoliška bogoslovja, medtem, ko daje pravoslavnemu svečeniškemu naraščanju vsega v izobilju.

Se bolj kot rimokatoličane preganja vlada naše grkokatolike po Vojvodini in Dalmaciji, kjer je zaprla redovnikom šole ter bolnice. Dolžnost nas vseh katoličanov je, da zahtevamo, da se odstrani pravoslavna roka od krateja naših sto- in stoletnih pravic.

Dr. Korošec omenja tudi naše vojake, ki služijo v Macedoniji, nimajo po vladni krivici prilike, da bi zadostili svojim verskim dolžnostim.

Krivda, da se upa beograjska vlada zapostavljati 5 milijonov katoličanov, je tudi na jugoslovanski katoličanih, ki se med seboj premalo poznajo. V dobi krateja naših pravic bi morali vsi katoličani v Jugoslaviji zavzeti enotno fronto, in to bo le tedaj mogoče, ako se bomo enkrat med seboj spoznali. Za to medsebojno spoznanje vseh katoličanov naše države je potreben kat. shod vseh jugoslovanskih katoličanov, katerega naj skličejo drugo leto naši škofje. Za ta jugoslovanski kat. shod se moramo zanimati pred vsem mi Slovenci, ki nekako prednjačimo glede korajže med katoličani naše države.

Po pozivu dr. Korošca na naše škofe glede sklicanja velikega kat. shoda za drugo leto zaključuje naš voditelj svoje besede z geslom: Mi jugoslovanski katoličani si sicer ne želimo boja, a se ga tudi ne bojimo! Zato: pogum v srce in bojno kopje v roke! (Odo' ravanje in navdušeno ploskanje.)

Drugi govorniki.

Za navduševalne besede dr. Korošca se zahvali govorniku predsednik dr. Josip Hohnjec, ki preda nato besedo drugemu govorniku, uredniku Kremžarju. Gospod Kremžar je kazal zborovalcem na vzgledih nepregledno škodljivost in strup protikatoliškega časopisa za naš slovenski narod in pozval poslušalce na boj proti protikatoliškemu tisku in klical staro in mlado na plan in na delo, da pridejo v katoliške družine katoliški listi!

Za urednikom Kremžarjem je pojasnil g. dr. Leskovar iz Maribora za sedanje čase velevažen predmet: «Potreba vere v javnem življenju». Ker naši nasprotniki nimajo vere, ne čutijo za svoja slaba dejanja odgovornosti in odtod vsa korupcija od zgoraj navzdol. Na Francoskem so tudi pred vojno zankali potrebo vere v javnosti, vzeli duhovnikom pravico do politike in ko so enkrat to dosegli, so šli tako daleč, da svečeništva niso samo iztirali iz politike, ampak tudi iz cerkve, katero so mu zaklenili. Kakor na Francoskem svojčas, hočejo naši brezverni nasprotniki tudi pri nas vcepiti narodu zavest nepotrebe vere v javnosti, da bi ga potem pri pomanjkanju čuta odgovornosti še lažje izmozgavali. Da pri nas ne pride do iztrebljenja potrebe vere v javnem življenju, moramo katoličani pri prihodnjih volitvah poslati v parlament in na vladna mesta može vere, ki bodo potem na odgovornih mestih tudi napram narodu se čutili odgovorne za svoja vodilna dejanja. Po navdušeno odobranjih besedah dr. Leskovarja je govoril gospod prof. Vesenjāk o odnošajih katoličanov napram šoli v naši državi. Govornik povdarja, da bi morala naša šola nadaljevati s pomočjo in sodelovanjem cerkve verskonravno vzgojo naše mladine od trenutka, ko jo prepustijo stariši šoli v nadaljnjo življenjsko izobrazbo. Naša sedanja vlada pa hoče poteptati versko-nravno vzgojo naše nadebudne mladine in jo nadomestiti s čisto posvetnjaško polom učiteljev Sokolov. Proti koncu svojih besed povdarja govornik eno glasno zahtevo katoličanov: Veronauk naj podučuje v šoli katehet, učitelj pa ne sme podirati, kar je zgradil v mladih srcih vzvišenega veroučitelja. (Burno odobranje.)

Gospodu govorniku se zahvali predsednik dr. Hohnjec,

na Slovaškem! Za njimi je šla mladina, dijaki, dijakinje, orlovski in orliški naraščaj.

Tuji gostje.

Navdušeno so pozdravljali tuje goste. Anglija je poslala svoje zastopstvo. Številna in lepa je bila deputacija katoliških Belgijcev, ki jih je šlo v sprevidu nad 300. Na čelu jim je šel trobentaški zbor in prapori. Korakali so naglo, živo in drobno in odgovarjali na pozdrave v češkem in svojem domačem flamskem jeziku. Viharno je množina pozdravljala Francoze, ki jih je prišlo nad 300. Za njimi je prišlo 12 Švicarjev. Manjša zastopstva so poslali Ruska in Poljska, večje in najlepše pa je bilo zastopstvo kat. Amerike. Zastopani so bili tudi Holanci in Ukrajinci.

Jugoslovani.

Sledil je močen oddelek rudarjev in nato dolge vrste Jugoslovancev (Hrvatov in Slovencev z dr. Korošcem na čelu. Ulice so odmevale gromovitih klicov in pozdravov, kjer je množica zaznala Jugoslovance. Sprejaj je korakalo 400 Orlov in Orlic, za njimi jugoslovanske narodne noše in civilni gostje. V avtu, ki je sledil temu oddelku, sta se peljala starosta češkoslovaškega Orla minister dr. Sramek in predsednik mednarodne zveze katoliških telovadnih društev Feliks van der Verhoven.

Češkoslovaški Orel.

Za dostojanstveniki — minister Dolansky, papeški nuncij Micara, olomuški nadškof dr. Stojan — so korakali strnjeni oddelki češkoslovaškega Orla. V sprevidu se je naštelo 41.778 Orlov, ogromna množica, ki priča,

nakar prečita ravnatelj dr. Jerbvšek enoglasno sprejete resolucije, kakor so jih poslušalci že z navdušenim pritrjevanjem potrdili na vseh dosedanjih katoliških shodih na Slovenskem Stajerskem.

Po sprejetih resolucijah zaključil shod predsednik in kaže zborovalcem na razliko med našim shodom v Mariboru in sokolskim zletom v Ljubljani. Sokolski zlet je podprla država z denarjem vseh davkoplačevalcev; mi pa zborujemo in se shajamo na svoje lastne stroške. V Ljubljani je bilo toliko in toliko izletnikov komandiranih, na katoliških shodih pa se zbira naše verno ljudstvo prostovoljno v obilnem številu, ne pod pritiskom od zgoraj, ampak iz ljubezni.

Zaključnim besedam predsednika gospoda dr. Hohnjeca so sledile litanije pred izpostavljenim Najsvetejšim, posvetitev presvetemu Srcu in zahvalna pesem.

Ob koncu treba povdariti, da je bila vstrajnost poslušalcev res požrtvovalna in bo rodila tudi sad utrditve katoliške zavesti ter navdušenja v srcih vseh, ki so poslušali govornike mariborskega katoliškega shoda.

Med zborovanjem na mariborskem katoliškem shodu je sprejel gospod dr. Korošec od ljubljanskega škofa prevzva, g. dr. A. B. Jegliča brzojav s sledečo vsebino: «Vsem navdušenim zborovalcem pozdrav in blagoslov za stalen uspeh v borbi za naše krščansko prepričanje, za krščansko družino in šolo ter krščansko časopisje. Jeglič, škof. Brzojavni pozdrav ljubljanskega škofa so sprejeli zborovalci z velikim navdušenjem.

Naša zborovanja.

PODZVEZNI ORLOVSKI TABOR V CELJU

v nedeljo, dne 27. avgusta 1922.

Zbirališče od pol 8. do pol 9. ure dopoldne pri kolodvoru.

Sprevod po mestu.

Ob 9. uri sv. maša s cerkvenim govorom na Glavnem trgu. Pri maši svira godba Dravske divizije pod osebnim vodstvom g. kapelnika dr. Čerina.

Po maši tabor na Dečkovem trgu.

Ob pol 3. uri popoldne javna telovadba na Glaziji. Nastop članov in članic. Proste vaje in orodna telovadba.

Po telovadbi ljudska veselica s srečolovom.

Vstopnina: Sedeži 5 din., stojišča 2 din.

Istega dne (27. avg.) bo v Slovenski Bistrici velik katoliški shod. Slovesnost se bo vršila takole: Ob pol 9. uri se zberejo udeleženci pri samostanski cerkvi, odkoder bo procesija z Najsvetejšim na zborovališče k župnijski cerkvi. Po procesiji pridiga: C. g. Pavel Zivortnik iz Maribora. Po pridigi sv. maša. Po sv. maši govori gospodje: dr. Jos. Hohnjec, Franjo Žebot, dr. Josip Leskovar in glavni urednik Franc Smodej iz Ljubljane. Po zborovanju litanije Presv. Srca Jezusovega, posvetitev božjemu Srcu, zahvalna pesem in sv. blagoslov.

3. septembra se vrši v Murski Soboti velik Mladeniški tabor, pri katerem sodelujeta prekmursko in ljutomersko orlovsko okrožje. Tabor je združen z javno telovadbo. Sprevod: Ob 5. uri zjutraj budnica; ob 9. uri sprejem gostov. Ob pol 10. uri služba božja. Ob pol 11. uri mladeniški tabor na prostem pred katoliško cerkvijo. Med drugimi govori tudi narodni poslanec gospod dr. Jos. Hohnjec iz Maribora, Zaprisega članov Orla. Ob pol 2. uri obhod po mestu. Popoldan ob 1. uri telovadba, nato prosta zabava v Szaparyjevem parku. Sodeluje orlovška godba iz Ljutomer, pevski in tamburaški zbor iz Gor. Radgone, Sv. Jurja ob Ščavnici in Križevcev. V slučaju slabega vremena se vrši popoldanska prireditev v hotelu Dobrai.

3. septembra se vrši v Brezicah ob Savi katoliški shod za vse Posavje. Od 9. do pol 10. ure zbiranje udeležencev v bližini kolodvora. Ob pol 10. uri sprejem gostov, nato svečan sprevod z godbo in prapori v mesto. Ob pol 11. uri: Na dvoirišču grajščine Edmunda Atemsā pridiga in sveta maša. Po maši zborovanje, na katerem govori gospodje: dr. Anton Korošec, profesor Vesenjāk in glavni urednik Smodej. Ob sklepu litanije in posvetitev presv. Srcu Jezusovemu.

V nedeljo, dne 3. septembra priredi šentlovrenški odsek Orla večjo prireditev za vso Dravsko polje s sledečim sporedom: 1. Ob 9. uri slovesna sveta maša, pri kateri bodo Orli pristopili k svetemu obhajilu. 2. Govor gospoda po-

kako zelo se je že razširil češkoslovaški Orel med ljudstvom. Vseh udeležnikov v sprevidu je bilo nad 50 tisoč, v sprevidu je korakalo poleg fanfar 24 godb in 203 orlovske zastave. Sprevod se je valil kakor mogočna reka na telovadišče, kjer je bil v godbenem paviljonu prirejen altar.

Sv. maša in blagoslov prapora.

Sv. mašo je služil papežev nuncij Micara, asistirajo mu škof Njaradi, nadškof dr. Stojan in škof Aksamovič. Po sv. maši je blagoslovil nuncij skupni prapori češkoslovaškega Orla, skupni prapor jugoslovanskega Orla, ki ga je češkoslovaški Orel podaril jugoslovanskemu, prapor Orlov-legionarjev, ter krasni ameriški prapor, ki so ga Amerikanci poslali Čehoslovakom.

Javna telovadba. — Nad 120.000 gledalcev pri telovadbi.

Popoldne je bila isti dan javna telovadba. Ze pred 3. uro ni bilo več vstopnic dobiti, ogromna množica 120.000 ljudi je zasedla tribune in stojišča. Nastopilo je skupno nad 5000 Orlov in 3000 Orlic. Skupni nastop take množice telovadcev je množice naravnost fascinaril. Nastopili so s svojimi vajami tudi Francozi, Švicarji, Amerikanci, Belgijci, ki so vzbujali veliko navdušenje. Telovadba je napravila na vse neizbrisen vtis ter prepričala vse o velikanskem razmahu orlovskih armad.

Zmaga Jugoslovancev.

V ponedeljek so se vršile mednarodne tekme posameznikov. Prvo mesto je dosegel slovenski Orel Ivo Ketmavner, drugo Švicar, tretje Belgijec, četrto tudi Belgijec in peto Čeh. Tudi pri nižjih in višjih vrstah so

dan vsled zamude vlaka prišli. Drugi dan nas niso slovesno sprejemali, a pokazali nam tem večjo ljubeznjivost, ko so nas vodili po Pragi in preskrbeli prenočišča. Videli smo Hradčane, prestolni grad starih čeških kraljev, Belvedere, galerijo slik in ogledali si vse druge znamenitosti mesta. Našo posebno pozornost je vzbujala ura na stolpu na stari mestni hiši. Vsako uro se pokaže skozi lino vsi 12 apostoli, med tem pa zvoní smrt, ki je upodoblena pod uro, z zvončkom in opominja s tem Pražane na minljivost vsega posvetnega.

Nedeljski obhod po mestu.

Z veliko napetostjo je vse pričakovalo nedeljski sprevod po mestu, kjer se bi naj pokazala na zunaj moč in sila slovanskega Orlovstva. Točno ob 8. uri se je začel premikati sprevod. Vse ulice, ki so bile naprej določene za sprevod, so bile natlačeno polne občinstva. Do 200.000 ljudi je čakalo na sprevod. Človek, ki je videl te ogromne mase, se je nehotе prestrašil, kaj bo, ako nastane v taki ulici zmeda ali panika.

Sprevod so otvorili Orli-vojaki, za njimi Orli-legionarji, nato je pa korakala godba. Sledili so glavni oddelki sprevida. Za dvema avtomobiloma orlovska konjenica, za konjenico kolesarji, nato zopet konjeniki v narodnih nošah.

Narodne noše.

Pred orlovstvom so korakale češkoslovaške žene in dekleta v narodnih nošah, Slovačkinje, Hanakinje v slikovitih, pestrih barvah so dale celi skupini posebno lice. Bilo jih je nad 640. Tako lepe narodne noše imajo le

planca Gostinčarja o ciljih krščanskih organizacij. 3. Govor grednika Goloba o katoliškem tisku. 4. Nastop članov in narasčaja (proste vaje z zastavicami). Po večernicah se upriporite igri «Zdravnikov strežnik» in «Pogodba». Po predpredstavi petje, razprodaja, saljiva pošta in prosta zabava. Vabljeni so vsi bratski orlovski odseki Dravskega polja. Udeležbo naj odseki javijo predsedništvu šentlovrenškega Orla, da bo mogoče vse potrebno okreniti. Zavedni prijatelji in prijateljice naše mladine, udeležite se v čim večjem številu prireditve vrlih Orlov iz Sv. Lovrenca! Bog živi!

Katoliški možje, mladeniči, žene in dekleta, udeležite se navedenih slavnosti in pokažite svojo neomajeno katoliško-slovensko zavednost!

Resnica o mlinih in žagah ob Muri.

Ivan Mermolja je napisal v «Kmetijski list» dolgovezen članek, s katerim skuša trditi, da je edino on izposloval dovoljenje uporabe mlinov in žag ob Muri za prebivalstvo ob meji N. Avstrije. Resnica o tem je ta-le:

1. Laž je, da bi bil Mermolja že novembra 1921 pričel borbo za mline in žage, ker to ni bilo tedaj še treba. Dovoz do mlinov in žag ob Muri je bil prebivalcem Slovenskih goric zabranjen še le po Novem letu 1922.

2. Letos, bilo je meseca marca, je bil položaj naših ljudi med Muro in Dravo, posebno v severnem delu, mučen. Mariborska carinarnica je prepovedala našim ljudem dovoz žita na mline in lesa na žage ob Muri. Župan občine St. Ilj, g. Karel Swaty, veleposestnik g. Alojzij Supanič v Jarenini in župnik g. Evald Vračko so poslali meni in tovarišu Roškarju v Beograd obširno in dobro utemeljeno spomenico radi uporabe mlinov in žag ob Muri. To spomenico sem izpopolnil in jo dal na tiskati na pisalnem stroju. Dva člana našega kluba sta jo izročila načelniku g. Iliču v generalni direkciji carine. Naj s poslancem Krajncem sta spremljala poslanca SKS gg. Majcen in Kušar. Povabil sem jih, da ne bi zadeva izgledala strankarsko. G. Mermolja tedaj sploh v Beogradu ni bilo.

Generalna direkcija carine je ugodila spomenici. Gospod načelnik Ilič je pristal, da se dovoli uporaba mlinov za občine ob meji, ki to zahtevajo.

3. Zadeva je prišla tako daleč, da se je koncem meseca aprila (24.) vršila na meji komisija, katera je ugotovila nujno potrebo, da se takoj odpre meja za mline in žage. Okoli 10 županov in 150 najodličnejših mož je prosilo vladne zastopnike, naj čimprej izposlušajo dovoljenje prehoda čez mejo. Te komisije sem se udeležil tudi jaz. V jutro tega dne je namreč prišla pod vodstvom gg. Supaniča, Vračka in Thalerja okoli 50 županov in drugih mož k meni v Maribor. Sli smo k okr. glavarju g. dr. Lajnsiču ter carinskemu upravitelju g. Petroviču. Uspeh posredovanja je bila gorej omenjena komisija. Poslanec Mermolji vse to ni prijalo. V demokratskem «Taboru» je izšel na to nesramen napad na mene in gg. župane ter druge moze. Očitalo se nam je, da smo napadli mejo in hoteli pobiti Wranglovce. Tisti večer je Mermolja v St. Ilju konferiral z kapetanom Wranglovcev. Ta kapetan je napisal tudi članek za mariborski «Tabor».

4. Ko sva z gospodom Roškarjem intervenirala v ministrstvu trgovine za svoboden uvoz žita v mline in lesa na žage ob Muri, nama je g. načelnik Savič očitati. Imam poročilo, da ste na meji sami «švercarji» (tihotapci) in za državo nezanestljive elemente. Pozneje sem zvedel, da se je z gospodom Savičem «posvetoval» g. Mermolja. Z g. Roškarjem sva Srbu Saviču odločno ugovarjala in zahtevala, da se nam da, kar nam gre. Zadeva se je zopet zavlekla.

5. Višjemu uradniku v ministrstvu g. dr. Šmidu smo izročili ponovno spomenico in načrt za uporabo mlinov in žag. Končno je prišla cela zadeva pred finančni odsek narodne skupščine. Tam je na mojo prošnjo poslanec naše stranke in moj prijatelj g. Skulj meseca julija (menda dne 10.) stavil predlog, da se v pogodbo odmejnemu prometu postavi tudi točka o uporabi mlinov in žag ob Muri.

Na opetovane naše intervencije je nato izšla v «Službenih Novinah» dne 31. julija t. l. zakonska naredba

Jugoslovani že pretekli teden odnesli latorike. Vsa čast slovenskim Orlom!

Dan narodnih noš.

Tretji dan je bil določen za narodne noše. Ob 8. uri je šel sprevod narodnih noš po ulicah Brna na telovadišče k skupni maši. Popoldne je bila še enkrat telovadba in nato nastopi narodnih noš, narodni običaji in razdelitev nagrad zmagovalcem pri tekmah. — Vse dneve orlovskega tabora so se vršile zvečer slavnostne gledališke predstave akademije na čast domačim in tujim gostom.

Tako so nam bili potekli dnevi bivanja med češkimi brati. Teško je bilo slovo, a lajšalo ga je prepričanje, da sloni orlovska misel med Čehi in nami na tako trdnem temelju, da je nobena nasprotna sila ne more več zrušiti. Vsi udeleženci smo bili preseneteni, ko smo videli takšne organizirane mase orlovstva med Čehi. Orlovstvo gre naprej, prevzema vodilno vlogo tudi v slovanski vzajemnosti. Te dni so imeli Sokoli svoj zlet v Ljubljano. Povabili so tudi kakor Orli, slovanske in druge prijateljske narode na svojo prireditev, a odvažalo se je le malo število inozemcev. Orlovstvo v Pragi pa ni privlačilo samo deset ali sto inozemcev, temveč na tisoče. S tem je dokazalo pred svetom, da ima neprijetno večjo privlačno silo, kakor sokolstvo tudi v mednarodnem življenju in da je sijajna bodočnost na strani orlovstva.

o obmejnem prometu in v tej naredbi je jasno označeno da se odpre meja z N. Avstrijo 5. avgusta 1922. To sem tudi brzojavno sporočil dne 1. avgusta uredništvu — «Slov. Gospodarja».

6. Ko sem došel v Slovenijo in izvedel, da še obmejni promet ni odprt, sem se brzojavno pritožil na ministrstvo. Dne 17. t. m. pa sem osebno v Beogradu pri vseh pristojnih ministrstvih interveniral in zahteval, da se izvaja zakon, kateri nam že od 10. avgusta dovoljuje dovoz žita v mline ob Muri in uporabo tamošnjih žag.

To je istina o zgodovini obmejnega prometa ter o mlinih in žagah. Mermolja dobro pozna tisto osebo, ki je v Beogradu očrnila naše ljudi med Muro in Dravo kot «švercarje» in «nezanestljive elemente». On ve, kdo je zakrivil, da je celo vojno ministrstvo zagrozilo z ostro preiskavo. Da si upa še Mermolja tako hinavsko zavijati resnico, kakor to dela v «Kmetijskem listu», je znak, da govori iz tega zagrizenega samostojneža sama strankarska strast. Gospodarska in politična svoboda našega ljudstva pa mu je deveta briga.

Franjo Žebot,
nar. poslanec.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Kralj je v tujini v toplicah in ministri izvršujejo kraljevsko oblast; kateri ministri? — To je težko povedati, Pašič se je odpeljal, zunanji minister Ninčič se je odpeljal in minister poncije, ki naj bi Pašiča nadomestoval, potuje tudi nekje po južnih krajih ter daje lepe obljube v svojem volilnem okraju. Nekateri ministri se pa vendar snidejo od časa do časa ter lepo na sebi spravijo razne uredbe in naredbe pod streho.

Tako je minister pravde svoje ljudi imenoval kot člane najvišjega sodišča v Beogradu in Skoplju, minister pošte je pa kakih 30 poštinih uradnikov — penzional, ker mu politično niso bili po volji.

Večkrat se ministri pogovarjajo tudi glede draginje ter slabih izidov žetve in ker se svoje krivde zaveda, skušajo obupni položaj celo zatajiti, z mlinarji se posvetojuje in da bodo siromašni ljudje draginjo še posebno čutili, so povisali trošarino na razne neobhodno potrebne življenske potrebščine.

Določila se je vladna pomoč za po prirodnih neugodah oškodovane kraje in sicer zopet v znamenju velike «enakopravnosti», tako da dobi Srbija 1 milijon in 200 tisoč dinarjev, Hrvaška, Slavonija in Srem 300 tisoč dinarjev in vse druge pokrajine samo 500 tisoč dinarjev.

Minister zunanjih poslov dr. Ninčič se je odpeljal v Prago, odkoder odpotuje v Zenevo. Tam se sestane s češkoslovaškim ministrskim predsednikom dr. Benešem s katerim se bosta skupno posvetovala o nastopanju ma le antante pri sejah Zveze narodov. Dr. Ninčič se boče mudil izven države tri tedne.

Prve dni prihodnjega meseca se začne v Beogradu pogajanja med odposlanci naše in češkoslovaške države, ki bodo imela namen skleniti med Jugoslavijo in Češkoslovaško konvencijo glede izvoza vina iz Jugoslavije na Češko in uvoza češkoslovaškega piva v Jugoslavijo.

Vsled vedno večjega razkola med demokrati je osnoval Svetozar Pribičević svoje osebno glasilo «Preporod», ki izide prvič z začetkom septembra ter bo klicalo vse fašiste na okup v podporo nasilne Pribičevićeve politike.

Amerikansko posojilo zelo dobro in trdno stoji, tako zatrjuje neprestano vlada po svojih listih, dolarjev pa še vedno ni videti. Najprej so govorili, da pride 23 milijonov kot prvi obrok, sedaj pa naj bi bili samo 3 milijoni nekje na potu. Pride pa nekaj drugega, kar je vladnim ljudem še bolj všeč, — pride «baksič» ali profit iz Amerike za vse one, ki so za to posojilo delali reklamo. 400 tisoč dolarjev (32 milijonov din.) se bo razdelilo agentom in novinarjem, za ministre pa pridejo še posebne nagrade.

AVSTRIJA.

En švicarski frank stane danes na Dunaju 14.493 kron, ali z drugimi besedami: ena avstrijska krona je vredna 75 desetstotink enega švicarskega vinarja (ena krona — 0.000075 frank). To je strahoviti padec gospodarstva avstrijske države. Ta popolna polomija bo imela za posledico, da pride Avstrija, po domače povedano: na boben. Avstriječi iščejo sedaj posojila na Češkoslovaškem v znesku 500 milijonov čeških kron ali 5 tisoč milijonov naših kron. Če gobe to posojilo, bo Avstrija še nekaj časa vlekla naprej. Dolgo pa ne bo šlo in prišla bo pod skrbnika. Za skrbnika pridejo v poštev Italija, Češkoslovaška in Jugoslavija. Italija bi rada sama dobila upravo Avstrije v svoje roke, kakor je dobila Avstro-Ogrska svojčas upravo Bosne in Hercegovine. Naša vlada, če ima še kaj ugleda in poštenja, tega ne bo smela pustiti, ampak mora zahtevati, da dobimo vso Ko roško in vso Štajersko pod našo upravo, torej tudi Graz in Celovec. Bankrot Avstrije je torej na pragu.

Vprašanje Carigrada in Dardanel hočejo rešiti Grki na ta način, da zahtevajo Carigrad za sebe, da zbirajo proti njemu svojo vojsko in da se nadejajo, da bodo oni nadzorovali prehod in prevoz drugih sil na svobodno morje. Grškim nakanam vse nasprotuje, Grki se pa še vedno udajajo praznim nadam. Carigrad je določen po mirovni določilih za mesto svobodne in mednarodne trgovine, da se Dardanele izročijo svetovni trgovini, zahtevajo Rusija, Turška, Rumunija, Bolgarija, Francija in Italija in če tudi danes angleški vladni predsednik Lloyd George malo laska Grkom, to ne more biti in tudi ne bo opora grške sebičnosti. Anglija sa-

ma pošilja največ čet, da prepreči grški pohod in grško-turški spor bo gotovo končan še poprej, predno zavezniki zapustijo Carigrad.

FRANCIJA — RUSIJA.

Francoski trgovski in podjetniški krogi že dolgo pritiskajo na vlado, da spremeni svojo politiko napram Rusiji, ker nočejo biti zadnji pri gospodarskih in trgovskih ponudbah in koncesijah, ki jih deli sovjetska vlada zasebnim podjetnikom in trgovcem zapadne Evrope. — Začetkom septembra se sestane francoski veletržec in finančnik Herriot z ruskim zastopnikom Čičerinom v svrhu razgovora o posebnih gospodarskih odnosajih.

Naši shodi.

Na Pobrežju pri Mariboru priredi SLS dne 26. t. m. (soboto) ob pol 8. uri zvečer v gostilni Tončič politično zborovanje. Govorita posl. Žebot in urednik Golob. Somišljeniki iz okoliških občin, pridite na to zborovanje.

Jarenina. Za nedeljo, dne 3. septembra, smo povabili naša poslanca Roškarja in Žebota v Jarenino, da nam poročata. Shod se vrši ob vsakem vremenu: ob lepem na prostoru pri cerkvi, ob slabem v hiši Posojilnice in sicer takoj po rani božji službi. Vabimo tudi sosede od Sv. Jakoba, Sv. Marjete in Sv. Kungote, da pridejo na ta shod!

Javen shod pri Mariji Snežni dne 20. t. m. se je naš vse pričakovanje izborna obnesel. Predsedoval je istemu g. Šumanedl, posestnik in župan na Velki Navzoči so tudi bili predstojniki in svetovalci sosednih občin. Mnogoštevilni poslušalci so z zanimanjem sledili in do konca vstrajali pri blizu dve uri trajajočem govoru svojega poslanca. Zadržanje vseh navzočih je bilo vzorno. Po spoznanju nezdravega položaja so se izjavili za složno, smotreno postopanje v bodočem političnem delovanju pod okriljem SLS. Govorniku in stranki se je izreklo popolno zaupanje in javna zahvala.

Rečica ob Savinji. V nedeljo, dne 13. avgusta, se je vršilo pri nas posvetovanje Kmetijskih zvez, na katerem je poročal poslanec Pušenjak o državnih dohodkih, o sobito o davkih in o načrtu novega davčnega zakona. Po poročilu se je vnela živahna debata o prevelikem obdačenju kmetov, o davku na poslovni promet, o plačila taks na vozove na vzmetih, katero se zahteva i od vozov, ki ne služijo za luksus in za fujakersko obrt itd. Sprejele so se resolucije, katere objavimo prihodnjic.

Luče. Shod SKZ dne 15. avgusta je jako dobro uspel. Zbralo se je lepo število domačinov, ki so pazljivo poslušali izvajanja poslanca Pušenjaka, ki je razpravljal o političnem in gospodarskem položaju. Shodu je predsedoval domači g. župan. Po shodu so se zborovalci pritoževali radi previsoke dohodnine, radi pašnikov itd. G. poslanec je obljubil tozadevno posredovanje.

Solčava. Izpolnila se nam je želja, da priredi SKZ pri nas shod, v nedeljo, dne 20. t. m. Razun domačinov so se udeležili shoda Lučani in sosedi iz Mežiške doline. Shodu je predsedoval posestnik Klemenšek. Poslanec Pušenjak je govoril o političnem položaju in o najvažnejših gospodarskih vprašanjih. Po govoru se je pa razpravljalo o vojnih posojilih, zavarovalni delavcev, cestni zvezi, poštinih razmerah itd.

Tedenske novice.

Orlovski tabor v Celju. V nedeljo, dne 27. t. m., se bo vršil v Celju orlovski tabor vseh štajerskih orlovskih okrožij. Orlovstvo je brezdvomno ena naših najbolj vzgojenih mladinskih organizacij, sijajni brnski zlet je tudi pokazal, kako velik delež pri delu za krščansko preosnovo ljudstva ima ravno orlovska misel. Zato naj bi to nedeljo iz vseh krajev pohiteli v Celje, da tako s svojo udeležbo pokažejo, da vedo ceniti delo orlovstva med ljudstvom in da damo Orlom samim močno duševno oporo. Zlasti okoličani Celja naj bi se pripeljali na ovenčanah vozovih v narodnih nošah in z zastavami.

Veliki dekliški tabor se vrši dne 10. septembra v Rečici ob Savinji in sicer za Saleško, Spodnjo in Zgor-njo Savinjsko dolino. Pričetek ob 10. uri s slovesno sv. mašo in cerkveno propovedjo, katero bo imel g. škof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Za tem se prične tabor, kjer nastopijo govorniki in govornice posameznih župnij. Vse se vrši na prostem pred farno cerkvijo. Dekleta, pokažite ta dan, da se zavedate resnega časa, v katerem živimo ter prihitite polnoštevilo v lepo Rečico.

Sv. birma bo letos v sledečih župnijah: 26. avgusta v Hočah, 27. avgusta v Cirkovcah, 28. avgusta v Ljutomeru, 30. avgusta pri Sv. Jurju ob Ščavnici, 31. avgusta pri Sv. Petru pri Gor. Radgoni, 2. septembra v Soštanju, 3. v Škalah, 4. pri Sv. Martinu v Saleku, 5. pri St. Ilju pri Velenju, 7. na Laškem, 8. pri Sv. Marjeti pri Rimskih Toplicah, 9. v Loki, 10. v Trbovljah in 11. na Dolu.

V dijaško semenišče so bili na novo sprejeti: četrtolci: Kordež Zdravko iz Prevalja, Vidrajs Jožef iz Vranskega in Zupančič Rudolf iz Loke. Tretješolci: Brenčič Leopold iz Loke, Drozg Franc iz Jarenine in Mihelič Leopold iz Ptujja; drugošolci: Bezjak Franc od St. Lovrenca v Slov. gor., Horvat Franc od Sv. Marjete ob Pesnici, Kreutz Rudolf iz Ortoza, Merkač Franc od Device Marije na jezeru in Rojs Karl iz Ormoža. — Mesečno plačilo znaša 800 K, kar pa se more v teku leta ali znižati ali pa tudi zvišati. Plačevati je treba mesečno naprej. Vrh tega je treba v začetku leta vložiti 100 kron za eventualne poškodbe pri električni luči.

Zahvala. Pripravljalni odbor za katoliški shod v Mariboru si šteje v prijetno dolžnost, izreči tem potom najtoplejšo zahvalo vsem udeležencem, zlasti našemu vernemu okoliškemu ljudstvu, ki je v tako ogromnem številu manifestiralo s polnim razumevanjem za pravi-